

Kaisa (Kathy) Kangas USA:n Illinoisissa 1970-luvulla. Kuva: Kathy Kangas

KAISA (KATHY) KANGAS

Jugoslavian Bledissä syyskuussa 1970 järjestetyissä MM-kilpailuissa Suomen joukkue yllättyi iloisesti, kun sitä tuli tapaamaan Kanadan joukkueeseen kuuluva hyppääjä, suomea puhuva Kathy (Kaisa) Kangas. Suomen joukkueessa ainoana naisena ollut Anja Rasi sai Kaisasta kisojen ajaksi hyvän ”tsemppaajan”. Kaisa oli kovan luokan laskuvarjourheilija, joka tuli tutuksi ja hyväksi ystäväksi monille Suomen MM-joukkueiden jäsenille, koska hän oli mukana kaikissa Kanadan joukkueissa taito- ja tarkkuuslajien MM-kisoissa vuosina 1970–1984. Kaisalla oli laskuvarjourheilun ohella monipuolinen ja menestyksekkäs urheilutausta myös muissa lajeissa. Kaisa ansaitsee ehdottomasti tulla esitellyksi laskuvarjourheilun veteraanisivuilla sekä Suomi-yhteyksiensä, että myös hienon laskuvarjourheilu-uransa vuoksi.

Täydellistä elämäkertaa ei ole mahdollista kirjoittaa. Alla olevien tarinoiden ja Senior Skydivers ry:n verkkosivuille liitetyn aineiston avulla on tarkoitus esitellä tämä monipuolinen urheilija ja mainio hyppeleidi myös niille laskuvarjourheilun ystäville, joilla ei ole ollut tilaisuutta tavata Kaisaa henkilökohtaisesti.

Kaisa Kristiina Kangas syntyi maaliskuussa 1944 Lauttakylässä neljälapsisen perheen nuorimmaisena kolmen vanhemman veljen jälkeen. Kaisan vanhemmat olivat kauppias **Kalle** ja **Lyyli Kangas**. Perhe muutti Kanadaan Kaisan ollessa kolmevuotias. Uusi asuinpaikka oli Thunder Bay, Kanadan itäosassa Yläjärven rannalla, Ontarion provinssissa. Ensimmäisiä elinvuosiaan lukuun ottamatta Kaisa on asunut Thunder Bayssa suuren osan elämästään – ja asuu siellä edelleen tätä kirjoitettaessa (joulukuu 2020).

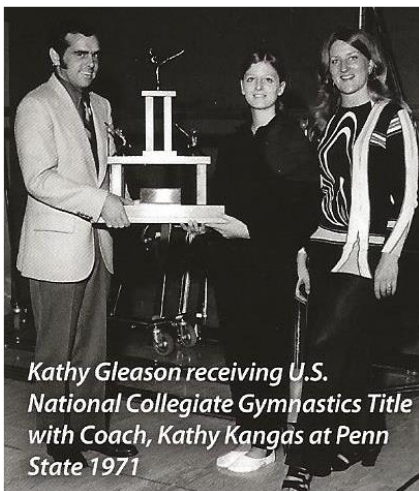
Nykyään Thunder Bayssa on 110.000 asukasta. Siellä oli ja on edelleen paljon suomalaisia ja heidän sukulaisiaan ja heidän omistamiaan liikkeitä, joten kaikki tavanomaiset asiat, ainakin Kaisan nuoruusvuosina, saattoi hoitaa suomen kielellä. Koulussa opiskelukieli kuitenkin oli englanti, jonka vuoksi Kaisa muutti teini-ikäisenä nimensä *Kathyksi*. Perhepiirissä kutsumanimi oli edelleen Kaisa, jota myös tässä kirjoituksessa käytän.

Kaisa oli jo nuorena erittäin kiinnostunut urheilusta, jota hän harrastikin monin eri muodoin. Kiinnostuksensa vuoksi Kaisa hakeutui opiskelemaan liikuntaa – monissa eri muodoissa. Koulutautumisvalikoimaan kuuluivat voimisteluoopinnot *Vierumäen urheiluopistossa*, voimistelunopettajan tutkinto *University of Western Ontariossa* ja liikuntafysiologian maisterin tutkinto USA:n Illinoisissa. Hän myös opiskeli tanssia *Martha Grahamin tanssikoulussa* New Yorkissa.

Valmistumisvuonna 1967 Kaisa nimettiin Länsi-Ontarion Yliopiston vuoden naisurheilijaksi. Nimityk-

sen perusteena oli menestyminen lajeissa, joita Kaisa harjoitti ennen siirtymistään omaan menestyksekkäimmäksi osoittautuneeseen lajiinsa laskuvarjourheiluun. Näitä varhaisempia tai myöhemminkin jatkuneita urheilumuotoja olivat ”softball” (ilmeisesti suomalainen pesäpallo), keilaus, akrobatiavoimistelu, lentopallo, koripallo, taitoluistelu, jousiammunta, golf ja yleisurheilu, mukaan luettuna pituushyppy, kuulantyyntö ja juoksulajit.

Valmistumisensa jälkeen Kaisa palasi Port Arthuriin ja toimi Lakeheadin yliopiston urheilun apulaisjohtajana (Assistant Director of Athletics) vuosina 1968–1970. Vuosina 1970–1972 hän oli apulaisprofessorina ja voimisteluvallmentajana New York State yliopistossa. Vuonna 1971 hänen valmistamastaan **Kathy Gleasonista** Penn State yliopistosta tuli USA:n yliopistojen mestari (U.S. Collegiate Gymnastic Title).

Yliopistovuosinaan Kaisa asui Yhdysvalloissa: Norh Carolinassa, London Ontariossa, Chicagossa, Floridassa (Fort Lauderdale, Clearwater Beach), New Yorkissa (Buffalo ja Manhattan), Indianassa ja Vancouverissa. Hän muutti takaisin Kanadaan 1987.

Yliopistouran rinnalla ja kauan sen jälkeenkin (1967–2000) Kaisa työskenteli myös perheyrietyksessä Yliopistourasta ei kuitenkaan tullut elämän mittaista. Muutamien vuosien jälkeen Kaisa luopui yliopistourasta ja keskittyi äitinsä kanssa työhön perheen omistamassa *Kangas-Sauna Emporium* yrityksessä, johon 1980-luvulla kuului 18 saunaa ja ravintolaa. Saunayrityksen rinnalla Kaisalla oli myös toinen työ, hän johti *Nor'Wester Fitness Centeriä*.

Kaisa oli aloittanut laskuvarjourheilun Thunder Bayssa vuonna 1969 ollessaan 25-vuotias. Hän oli jo edellisenä vuonna 1968 – kuultuaan radiosta, että siellä oli parhaillaan meneillään laskuvarjohypykilpailut - käynyt laskuvarjokerholla tutustumassa laskuvarjourheiluun. Kerholla oli kuitenkin vain mieshyppääjiä. Kaisa kertoi ANNA-lehden jutussa vuonna 1984, että hänet ensin melkein naurettiin ulos. Ei olisi kannattanut! Vuotta myöhemmin Kaisa saapui jälleen kerholle. Hän hyppäsi ensimmäisen hyppynsä tammikuussa 1969. Pakkasta oli -30 astetta, mutta se ei haitannut. Siitä alkoi huippu-urheilijan vertaansa vailla oleva ura – jo seuraavana vuonna avautui paikka Kanadan edustusjoukkueeseen.

Kolme vuotta Kaisan yliopistosta valmistumisen jälkeen Thunder Bay nimesi hänet vuoden 1970 naisurheilijaksi – *Thunder Bay Female Athlete of the Year*. Tämän valinnan taustalla oli Kaisan hyvä menestys sekä Kanadan laskuvarjomestaruuskilpailuissa, että Jugoslavian Bledissä vuonna 1970 järjestetyissä laskuvarjourheilun MM-kilpailuissa. Kaisa oli tullut toiseksi Kanadan mestaruuskilpailujen henkilökohtaisessa tarkkuudessa ja sen perusteella tullut valituksi maansa edustusjoukkueeseen.

FEMALE ATHLETE OF THE YEAR

Kathy Kangas

Winning athlete of the year honors is nothing new to Kathy Kangas, the 1970 selection as Thunder Bay Female Athlete of the Year. She won Athlete of the Year honors in her graduating year at the University of Western Ontario in 1967. She graduated from Western with an honors B.A. in physical education and is currently an assistant professor in the department of health, physical education and recreation at the University of Buffalo. And she is also head coach of the university's women's gymnastics team.

An all-round athlete she got the vote as 1970 Thunder Bay Female Athlete of the Year for her success in her latest activity — sport parachuting or skydiving.

Ote tekstistä, jossa esiteltiin Kaisan valintaa vuoden 1970 naisurheilijaksi.

Hyppyuran alkua nopea, koska Kaisa nimettiin maansa edustusjoukkueeseen 1970 vain noin puolentoista vuoden hyppyuran jälkeen. Bledissä Kanada oli maiden välisissä kokonaiskilpailuissa kolmanneksi paras. Kaisa oli Kanadan naisjoukkueen toiseksi paras hyppääjä. Hän oli henkilökohtaisessa tarkkuudessa sijalla 11. Kaisan laji oli ehdottomasti tarkkuushyppy. Hän itse määritteli asian ANNA-lehdessä (24/1984) haastattelussa näin: ”...*Olen aina ollut hyvä tarkkuushyppyissä, mutta taitohyppysissä olen huonompi...*” Bledissä taitohyppysijoitus oli 44. Yleismestaruudessa Kaisa oli sijalla 26.

Kaisan sijoitusta Bledin kilpailujen henkilökohtaisessa tarkkuudessa voidaan pitää loistavana saavutuksena MM-ensikertalaiselle ja erityisesti laskuvarjourheilijalle, joka oli hypännyt ensimmäisen hyppynsä vain puolitoista vuotta aikaisemmin. Hyppykokemusta hänellä oli Bledin kisojen aikoihin

KANADALAIS-SUOMALAISTA LASKUVARJOURHEILUN HISTORIAA

Kirjoittanut: Eero Kausalainen 18.12.2020

vain parisataa hyppyä. Suomen **Anja Rasi** oli Bledissä sijalla 25. Kaisa oli taitohypyssä sijalla 44 (Anja 50). Vaatimattomampi taitohyppymenestys pudotti sijalukua (taito- ja tarkkuushyppyjen yhteistuloksen perusteella määritettävässä) yleismestaruudessa 26. (Anja oli 40.).

Kansainväliseen tapaan Kanadassa ja MM-kisoissa naiset hyppäsivät omassa sarjassaan. Suomessa naiset ovat muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta aina hypänneet miesten kanssa samassa sarjassa. Tässä tarinassa mainitut mestaruudet ja ennätykset tarkoittavat siis aina suorituksia naisten sarjassa.

Bledin MM-kisa oli tapahtuma, jossa Kaisa tutustui ensimmäisen kerran suomalaishyppääjiin. Anja Rasin jälkeen ei Kaisa sitten tavannutkaan Suomen edustusjoukkueissa muita suomalaisia naisia oman hyppyransan aikana. Ei niitä Kaisan MM-vuosien jälkeenkään ole montaa ollut.

Kaisa tapasi vuosien varrella usein suomalaisia edustushyppääjiä sekä MM-kisoissa että myös valmennusleireillä USA:n laskuvarjojääkärien kehdoissa Reafordissa, jossa kävi myös paljon siviilejä eri puolilta maailmaa harjoittelemassa. Suomalaisystävien kanssa kisa- ja valmennustapahtumien lisäksi pidettiin yhteyttä kirjeitse.

Kaisan hyppyura jatkui menestyksekkäästi. Hän osallistui viiteentoista Kanadan mestaruuskilpailuun, Hän oli niissä jatkuvasti vähintään viiden parhaan joukossa ja oli Kanadan tarkkuushyppymestari vuosina 1972, 1973 sekä vuosina 1982 ja 1983. Kaisa kertoi, että 1970-luvulla tapahtunut hyppykaluston vaihto pyöreistä kuvuista patjavarjoihin ei onnistunut häneltä hetkessä. Piti ensin harjoitella muutama vuosi, ennen kuin patjavarjolla alkoi syntyä tulosta.

Kaisa oli Kanadan edustusjoukkueessa vuodesta 1970 alkaen kahdeksan kertaa peräkkäin, viimeisen kerran vuonna 1984. Maailmassa ei liene ketään toista laskuvarjourheilijaa, joka on ollut maansa edustusjoukkueessa keskeytymättä yhtä monta kertaa. Jos ihan tarkkoja ollaan, Kaisa ei loukkautumisensa vuoksi ei voinut osallistua edustusjoukkueen toimintaan vuonna 1971, mutta sinä vuonna ei ollut MM-kilpailuja, joten sitä ei lasketa.

Kaisa ja osa Suomen joukkueesta MM-kisoissa Jugoslavian Bledissä syyskuussa 1970. Kuvassa vasemmalta Risto Valta, Anja Rasi, Kaisa (Kathy) Kangas ja Harri Toivonen. Kaisan poikkeuksellisen pitkä keskeytymätön edustusurheilijan ura MM-tasolla alkoi tästä kilpailusta. Kuva: via Ilmailu.

Jugoslavian vuoden 1978 MM-kilpailuissa Zagrebissa Kaisa tuli tapaamaan Suomen joukkuetta, kuten myös kaikissa edellisissä MM-kisoissa. Kilpailun jälkeen yhteydenpito joukkueen kanssa jatkui siten, että Suomen joukkueenjohtaja **Risto Koivisto** kirjoitti Kaisalle kirjeen, jossa hän kertoi Thunder Bayn suomalaisalueella julkaistun suomenkielisen *Canadian Uutiset* lehden lukijoille Suomen joukkueen kisamenestyksestä ja tervehti Thunder Bayn suomalaisyhteisöä. Juttu julkaistiin sellaisenaan lehden 27.9.1978 numerossa. Artikkelin mukaan Suomen menestys ei ollut niin hyvä, kuin olisi voinut odottaa.

Kaisan menestys oli parempi, kuin Suomen joukkueella ja sen jäsenillä. Kanadan naiset sijoituivat joukkuetarkkuushypyissä seitsemänneksi ja kokonaiskilpailussa (henkilökohtainen tarkkuus + taitohyppy + joukkuetarkkuus) viidenneksi. Kaisan paras henkilökohtainen sijoitus oli tarkkuushyppyjen 19. sija. Näissä kilpailuissa Kanadan miehet menestyivät naisiin verrattuna melko vaatimattomasti.

Kati toi terveiset Zagrebista!

Laskuvarjohyppyjen MM-kilpailut, jotka pidettiin Zagrebissa, Jugoslaviassa, ovat ohi. Kanadan naisten joukkue sijoittui viidenneksi. Kathy Kankaan sijoitus koko kilpailussa oli naisten sarjassa 19. Kilpailussa oli kaikkiaan 183 osanottajaa. Kuvassamme yllä: Kathy Kangas matkalla kohti maalia. Alakuvassa Suomen joukkue ja Kati Zagrebissa, Jugoslaviassa.

Ote *Canadian Uutiset* lehden numerosta 27.9.1978

KANADALAIS-SUOMALAISTA LASKUVARJOURHEILUN HISTORIAA

Kirjoittanut: Eero Kausalainen 18.12.2020

Kaisa ja Suomen joukkue MM-kisoissa Jugoslavian Zagrebissa 1978: joukkueenjohtaja Risto Koivisto (vas.), kilpailijat Pekka Tuominen ja Anssi Horppu, tuomarioppilas Petri Ahola, kilpailijat Rauno Härkönen, Veikko Korhonen, Kaisa Kangas, Olavi Kilpinen ja tuomari Timo Nieminen. Tämä valokuva julkaistiin Canadian Uutisten artikkelin yhteydessä. Kuva: via Risto Koivisto

” Parachutist land on a dime (But it’s a painful jump)”

” Kathy Kangas of Thunder Bay looks back at the plane as she begins parachute jump high over Kitchener. Record Photo by Ray Hebert”

Kitchener-Waterloo Record julkaisi 8.9.1979 artikkelin, jossa oli vieressä oleva kuva ja otsikko – vapaasti suomennettuna – ”Laskuvarjohyppääjä laskeutuu 10 sentin kolikon päälle (Mutta se oli kivulias hyppy)”. Artikkelin koki Kaisan näytöshyppystä Kitchenerin Victoria Puistoperjantain tilaisuuteen. Hänen alkuperäinen tarkoituksensa oli hypätä katujen risteykseen keskelle Kitchenerin kaupunkia. Kaupungin viranomaiset eivät sitä kuitenkaan sallineet,

jonka vuoksi maalialueeksi määritettiin lähellä oleva puisto.

KANADALAIS-SUOMALAISTA LASKUVARJOURHEILUN HISTORIAA

Kirjoittanut: Eero Kausalainen 18.12.2020

Puisto tuntui kuitenkin liian helpolta maalilta, joten Kaisa halusi maaliksi kymmenen sentin kolikon. Se sijoitettiin keskelle maalialueella olevaa suurikokoista 1.000 dollarin sekkiä. Kaisan hyppykorkeus oli 4.000 jalkaa (n. 1.200 m). Kolikko erottui alustastaan vasta muutaman metrin korkeudesta, mutta hän osui kolikkoon yleisön osoittaessa suosiotaan. Kaisa hyppäsi Kanadan maajoukkueen asussa, joten hyppy lienee liittynyt varainkeräykseen joukkueelle tai hyväntekeväisyyteen. Hypystä kertovasta artikkelista ei käynyt ilmi hypyn tarkoitus.

Hyppy sinällään meni hyvin, mutta hypyn tehosteena käytetty savurasia poltti Kaisan jalkaan toisen asteen palovamman, joka koski kovasti koko alastulon ajan. Hypyn jälkeen vamma vaati sairaalahoitoa *St. Mary's Hospital*'issa. Näytöshypyn aikoihin Kaisalla oli kaikkiaan noin 1.800 hyppyä.

"Taasha myö tavattii..." Kaisa Kangas ja Suomen edustusjoukkue Bulgarian MM-kisoissa Kazanlûk'issa syyskuussa 1980. Kuvassa vasemmalta joukkueenjohtaja Hannu Laitinen, kilpailijat Olavi Kilpinen, Kalle Savolahti, Kaisa Kangas, Tatu Soini ja Jarmo Laamanen, tuomari Eero Kausalainen, tuomarioppilas Ilkka Stauffer ja kilpailija Anssi Horppu. Kuva: via Kaisa Kangas.

...Ja taas... Tässä Kaisa ja Suomen joukkue Tšekkoslovakian Lucenec'issa 1982. Takarivissä vasemmalla Olavi "Enska" Kilpinen, Veikko "Vexi" Korhonen, Kaisa (Kathy) Kangas, Anssi Horppu ja joukkueenjohtaja Hannu Laitinen. Eturivissä Tatu Soini (vas.) ja Kalle Savolahti. Kuva: Hannu Laitinen via Laskuvarjourheilu

Tšekkoslovakian Lucenec'issa elokuussa 1982 järjestetty MM-kilpailu oli Kaisalle siihen saakka menestyksekkäin: Kanadan naiset, Kaisa joukkueen mukana, voittivat hopeaa joukkuetarkkuuskilpailuissa. Joukkueessa hypäsivät Kaisan joukkuetovereina **Lisa Olsen**, **Brenda Blue**, **Eileen Vaughan** ja **Bev Watson**. Hypyllä he tekivät Kanadan ennätyksen joukkuetarkkuuden yhteistuloksella 0,04 m.

Vuonna 1981 Kaisa osallistui Kiinan Kantonissa pidettyyn kutsukilpailuun – ”*World Invitational Parachuting Championships*”. Näissä kilpailuissa Kaisa voitti pronssimitalin.

Epärehellisiä Suomi-poikia...

Kaisan tapaamiset Suomen joukkueiden kanssa toistuivat MM-kisoissa eri puolilla maailmaa ja myös valmennusleireillä USA:n Raefordissa. Nämä olivat mukavia tapaamisia molemmiin puolin, mutta ongelmiakin oli. MM-kisojen ja muiden ulkomailla tapahtuneiden hyppy tapahtumien yhteydessä suomalaiset usein ostivat ulkomaisilta kilpaveljiltään ja -siskoiltaan hyppyvarusteita. Koska varusteet olivat käytettyjä ja koska niiden hankintahinta USA:ssa oli Suomen hintatasoon verrattuna edullinen, varusteiden hankinta oli kannattavaa. Kannattavuutta lisäsi mahdollisuus salakuljettaa varusteet Suomeen omien hyppyvarusteiden mukana ilman tulleja, veroja tai muita kiusallisia muodollisuuksia.

Myös Kaisa myi laskuvarjojaan suomalaisille. Kaupat sujuivat mallikkaasti, mutta maksut eivät aina... Kahden suomalaishyppääjän kohdalla tuli ongelmia. Ensimmäisistä ongelmakaupoista käytiin kirjenvaihtoa viimeksi 1977. Tässä tapauksessa 520 dollarin summasta jäi maksamatta 150 dollaria. On maksamatta tänäkin päivänä, mutta varusteiden ostaja on ollut jo kauan perintätoimien ulottumattomissa.

Toinen vastaava maksuongelma esiintyi vuonna 1983. Suomalainen hyppääjä ei tietävästi ollut maksanut Kaisalta ostamaansa laskuvarjoa. Hyppytoverit Suomen käynnistivät toverituomioistuinten päätöksellä korjaavat toimenpiteet ja takavarikoivat maksamattoman laskuvarjon. Aikomus oli myydä se ja lähettää rahat Kaisalle. Tästä asiasta on esitetty ristiriitaista tietoa. Erään kertomuksen mukaan tämä toverituomioistuin ei ilmeisesti ollut tehnyt taustatutkimuksiaan kunnolla, koska myöhemmin osoittautui, että kaikki oli maksettu ja kuititkin löytyivät. Suomen päässä tästä aiheutuivat pienet ”jäsentenväliset”, jossa myös poliisin kerrottiin olleen osapuolena purkamassa laitonta takavarikkoa.

Edellä kuvatut tapaukset käyvät ilmi pankkitositteesta, suomalaisen hyppääjän vuonna 1983 lähettämästä kirjeestä. Tässä kirjeessä myös viitattiin Kaisan mahdolliseen Suomen vierailuun Immolassa SM-kisojen aikoihin. Vierailu ei kuitenkaan toteutunut, koska Kaisalla oli samaan aikaan valintatilaisuus Kanadan vuoden 1984 MM-kisajoukkueeseen

Kaisa ei itse ottanut keskusteluissamme esille edellä kuvattuja ikäviä asioita, mutta vahvisti omalta osaltaan tietojani tapahtumien kulusta ja lähetti myös asiaan liittyviä dokumentteja. Vahvistusta asioiden kulkuun on lisäksi löytynyt muutamista keskusteluista asioihin aikanaan liittyneiden henkilöiden kanssa. Kaisa ei kuitenkaan halunnut tehdä näistä tapahtumista numeroa, vaan oli vilpittömän iloinen häneen kohdistuneesta kiinnostuksesta ja tervehti lämpimästi ystäviään Suomessa.

”Kaisa Kangas, Thunder Bayn lentävä suomalaistyttö”

Edelleenkin Suomessa ilmestyvä Anna-lehti esitteli Kaisan siihenastista ja elämää ja saavutuksia - sekä myös kanadansuomalaisten yhteisöä Thunder Bayn alueella - laajassa kanadansuomalaisen **Anneli Lukan** kirjoittamassa artikkelissa, joka julkaistiin kesäkuussa 1984. Artikkelin kirjoittamisen aikoihin Kaisa oli valmistautumassa Ranskan Vichy’ssä pidettäviin MM-kilpailuihin. Artikkelissa kuvattiin Kaisan siihenastista hyppyuraa ja elämää Thunder Bayssa muutoinkin. Toimittaja Lukka oli nähnyt Kaisan näytöshypyn Kanadan mäkihyppymestaruuskilpailujen avajaisiin talvella 1984.

Kaisa pahoitteli jutussa, että kun suomalaiset mäkihyppääjät – mukana myös **Matti Nykänen** – kävivät Thunder Bayssa edellisenä talvena, lumisade esti tapahtumaan suunnitellun näytöshypyn, jossa hyppääjänä piti olla Kaisa. Anna-lehden artikkelissa kerrottiin myös, että Kaisa yrittäisi Vichyssä parantaa aiempaa MM-sijoitusta (hopeaa 1982) ja muuttaa mitalin värin kultaiseksi.

Anna-lehti julkaisi lehtensä numerossa 24/1984 (12.6.1984) ison jutun Kaisa Kankaasta.

Anna-lehden artikkeli julkaistaan lehden luvalla Senior Skydivers ry:n nettisivujen ”veteraaniosastolla” yhdessä tämän kertomuksen kanssa.

Vichy, Ranska, 29.8. – 9.9.1984

Kaisa lähti Ranskan MM-kilpailuihin suurin toivein. Kilpailuun liittyi kuitenkin monenlaisia sääntöihin ja sääntötulkintoihin liittyviä ongelmia. Tässä kilpailuissa tätä kirjoittavan Historiahepun ja Kaisan välillä oli yhteys. Yhteys oli toki ollut aiemminkin, koska olimme tavanneet MM-kisoissa vuosien varrella useita kertoja.

Ranskan yhteys oli kuitenkin aikaisempia tapaamisia ikävämpi. Kaisa johti henkilökohtaista tarkkuutta neljän kierroksen jälkeen kahden sentin yhteistuloksella. Viidennen hypyn aikana tuuliolosuhteet muuttuivat oleellisesti, eikä Kaisa päässyt maalialueelle. Uusintahyppyä ei kuitenkaan pyydetty. Kaisa kertoi, että joukkueenjohtaja ei ollut kiinnostunut tai halukas hoitamaan uusintahyppypyyntöä hänen puolestaan, koska ei pitänyt hänestä. Ja koska uusintahyppyä ei pyydetty, ei asiaa myöskään tuomarineuvostossa käsitelty eikä uusintahyppyä myönnetty. Asiasta ei myöskään tehty protestia. Ulosmenon vuoksi Kaisan viiden kierroksen yhteistulos johti karsintaan viimeisiltä kierroksilta.

Kirjoittajan ja Kaisan välinen yhteys oli se, että olin MM-kilpailun henkilökohtaisen tarkkuuden tuomaritoimintaa johtava lajituomari. Kaisan kohdalla ongelma kuitenkin oli joukkueen sisäinen, eikä harmi kilpailutuloksesta kohdistunut tuomaritoimintaan.

Samoissa kilpailuissa oli myös muita vakavia ongelmia, jotka liittyivät sekä tuomarivirheisiin, että myös huonosti kirjoitettuihin sääntöihin. Miesten tarkkuushypyn finaalikierroksen aikana tuulimittarista katkesivat sähköt. Mittari ei antanut minkäänlaista näyttöä, eikä myöskään rekisteröinyt tuuliolosuhteita. Silloisten sääntöjen perusteella sähkökatkon aikana hypänneille annettiin mahdollisuus joko valita saamansa tulos tai hypätä uusintahyppy. Tämä antoi viimeisellä kierroksella hermonsä menettäneelle uuden mahdollisuuden, jolloin voittaja vaihtui uusintahypyn ansiosta. Sää sähkökatkon aikana oli loistava, vain heikkoa tuulta, eikä tuuli missään vaiheessa käynyt lähelläkään sallittuja rajoja.

KANADALAIS-SUOMALAISTA LASKUVARJOURHEILUN HISTORIAA

Kirjoittanut: Eero Kausalainen 18.12.2020

Seuraavassa FAI:n laskuvarjokomitean CIP:n kokouksessa 1985 kirjoitettiin tapahtumien takia ns. Vichy-sääntö, jonka mukaan uusintahyppyä ei voisi enää saada vastaavassa tilanteessa, jossa ei ole minkäänlaisia epäilyksiä olosuhteiden sääntöjenmukaisuudesta. Ranskan MM-kilpailuissa liian tiukoiksi kirjoitetut säännöt estivät urheilijan kannalta oikeudenmukaisen ratkaisun ja antoi viimeisellä kierroksella epäonnistuneille uuden mahdollisuuden.

Kaisa Vichyn jälkeen

Ranskan MM-kilpailu oli Kaisalle suuri pettymys. Hän lopetti kilpailemisen tähän tapahtumaan. Takana oli kuitenkin loistava ura: viisitoista vuotta Kanadan laskuvarjourheilun huipulla, viisitoista vuotta ja kahdeksan kertaa peräkkäin maan edustusjoukkueen arvostettuna jäsenenä.

Kaisa oli ensimmäinen nainen Kanadassa, jonka hyppymäärä ylitti 3 000 hyppyä. Hänellä oli hyppyuransa päättyessä enemmän hyppyjä, kuin kenelläkään toisella naisella Kanadassa: 3 112. Hän oli voittanut neljä kertaa Kanadan mestaruuden, kerran ”MM-kutsukilpailun” pronssia ja kerran MM-hopeamitalin. Hänellä on myös hallussaan – edelleen lyömätön – Kanadan tarkkuushyppyennätys: viisi perättäistä nolla-nollaa ja kuudennella hypyllä 0,01 m. Ennätys pysyykin lyömättömänä, koska maalin keskipisteen kokoa on sen jälkeen pienennetty, eikä viiden sentin pläköä enää käytetä kilpailuissa.

Kaisa näytöshypyllä mäkihypyn Maailmancupin avajaisissa 1980. Kuva: Kathy Kangas

Vaikka Kaisa päätti kilpailu-uransa Vichyn kilpailuun, hyppääminen ei vielä kokonaan loppunut. Kaisa hyppäsi harvakseen näytöshyppyjä, kuten yllä olevassa kuvassa. Kaisa kertoi hypänneensä viimeisen kerran 47-vuotiaana vuonna 1990. Hyppy oli näytöshyppy Kanada-päivän tilaisuudessa.

KANADALAIS-SUOMALAISTA LASKUVARJOURHEILUN HISTORIAA

Kirjoittanut: Eero Kausalainen 18.12.2020

Kanadalaiset eivät ole unohtaneet Kaisaa. Erityisesti kanadansuomalaisten keskuudessa hänet yhä muistetaan. Hänet nimettiin *North West Ontario Sports Hall of Fame*'en sen kunnianarvoiseksi jäseneksi vuonna 1989. Nimityksen perusteella olivat Kaisan laskuvarjourheiluansiot. Hän on ainoa laskuvarjourheilija tässä *Hall of Fame*'ssa.

Kaisa esitellään myös **Veli M. J. Niinimaan** vuonna 2018 julkaisemassa kirjassa *"Ansioituneita Kanadansuomalaisia"* (Accomplished Finnish Canadians, 1917–2017; 1867–2017).

Kaisa (Kathy) Kangas näytöshypyillä mäkihypyn 1980 Maailmancup kilpailujen avajaisissa edustamassa kunniaakkaasti kanadalaista laskuvarjourheilua. Kuva: Kathy Kangas

Kaisan elämäntarinaa kerrotaan runsaan valokuva-aineiston täydentämänä lokakuussa 2020 ilmestyneessä kanadalaisessa paikallislehdessä *"Neighbours of Jumbo Gardens"* Artikkelin on nähtävissä Senior Skydivers ry:n verkkosivuilla tämän kirjoituksen yhteydessä. Artikkelin lopussa Kaisa kertoo elämän mottonsa: *"Live life to the fullest"*. Artikkelin mukaan näin on myös tapahtunut

Kirjeissään Historiahepulle ja puhelinkeskusteluissa toukokuussa ja marraskuussa 2020 Kaisa pyysi välittämään terveiset niille suomalaisille, joita hän tapasi kauan sitten ja toivoi, että me kaikki selviäisimme tästä maailmanlaajuisesta pandemiasta (Covid 19), joka varjostaa meidän kaikkien elämää.

Historiaheppu lähettää Kaisalla kaikkien hänet tunteneiden hyppääjien puolesta lämpimän tervehdyksen Upealle Hyppyladylle ison veden taakse. Terveyttä ja hyvää elämää!

Kaisa ja poika, kaivosmies Zack syksyllä 2020. Photo by Ryan Hill-PICme Photography.

Kaisalla ei ole sähköpostia tai internettiä, mutta häneen yhteyttä haluavat voivat saada yhteystiedot (puhelin ja "etanaposti") tämän tarinan kirjoittajalta.

Lähteet:

- Kathy (Kaisa) Kangas: Kirjeet Eero Kausalaiselle (postitettu 12.5.2020 ja 18.11.2020)
- Ilmailu 1/1971
- "Female athlete of the year" [1970, leikkeen alkuperä tuntematon] *
- KOP pankin maksutosite 17.5.1977
- Suomen MM-joukkue/Risto Koivisto, kirje Kathyille 12.9.1978
- Lehtileike Canadian Uutiset, 27. syyskuuta, 1978: "Kati toi terveiset Zagrebista!" *
- Laskuvarjourheilu 4/1978 *
- Lehtileike Kitchener-Waterloo Record, Saturday, September 8, 1979: "Parachutist lands on a dime" *
- Laskuvarjourheilu 3/1982 *
- Tapio Satamo, kirje Kathyille 17.7.1983
- ANNA-lehden 24/1984 (12.6.1984) artikkeli "Kaisa Kangas, Thunder Bayn lentävä suomalaistytö" *
- Anneli Lukka (ANNA-lehti): kirje Kathy Kankaalle June 28, 1984
- NWO Sports Hall of Fame 1989: "Honoured Member – Kathy Kangas" *
- NWO Sports Hall of Fame 1989: Sporting Our Finest, Kathy Kangas: Sky-Diver *
- Veli M. J. Niinimaa [kirja 2018]: Accomplished Finnish Canadians, 1917–2017, 1867–2017 / Ansoituneita Kanadansuomalaisia: "Kathy Kangas – Skydiving" *
- Kaisa Kankaan valokuvakokoelma *
- Keskustelu Rauno Härkönen – Eero Kausalainen 23.5.2018
- Puhelinkeskustelut Kaisa Kangas – Eero Kausalainen 2.5., 1.9. ja 17.11.2020
- Keskustelu Eero Kausalainen – Matti Heino 10.7.2020
- Neighbours of Jumbo Gardens (magazine), October 2020: Kathy Kangas – Precision Accuracy - Champions Skydiver *
- Eero Kausalainen 8.12.2020

*Merkitty aineisto löytyy Senior Skydivers ry:n nettisivuilta <http://www.seniorskydivers.com/>